

**СЕДМИЧНИ ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА НА ГЛОБАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ
ТРЖИШТИМА 17.05.2021. - 21.05.2021.**

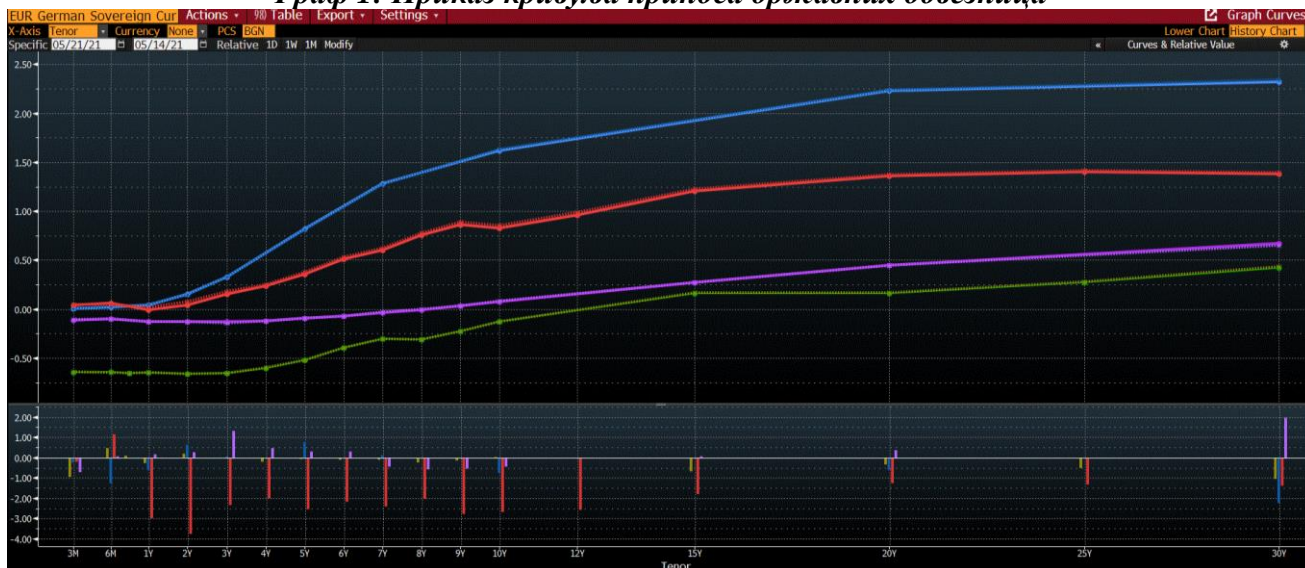
Табела 1: Приказ кретања приноса на државне обвезнице

Приноси	Еврозона			САД			Велика Британија			Јапан						
	14.5.21	-	21.5.21	14.5.21	-	21.5.21	14.5.21	-	21.5.21	14.5.21	-	21.5.21				
2 године	-0,66	-	-0,65	↗	0,15	-	0,15	→	0,08	-	0,04	↘	-0,12	-	-0,12	→
5 година	-0,52	-	-0,52	→	0,81	-	0,82	↗	0,38	-	0,36	↘	-0,09	-	-0,09	→
10 година	-0,13	-	-0,13	→	1,63	-	1,62	↘	0,86	-	0,83	↘	0,09	-	0,08	↘

Табела 2: Приказ кретања приноса на њемачке Vubillove

Доспијеће	Приноси			
	14.5.21	-	21.5.21	
3 мјесеца	-0,620	-	-0,631	↘
6 мјесеци	-0,649	-	-0,644	↗
1 година	-0,629	-	-0,625	↗

Граф 1: Приказ кривуља приноса државних обвезница

Граф приказује криве приноса Њемачке (зелена), САД (плава), Велике Британије (црвена) и Јапана (љубичаста) за периоде од 3 мјесеца до 30 година на дане 21.05.2021. године (пуне линије) и 14.05.2021. године (испрекидане линије). На доњем дијелу графа је приказана разлика између вриједности одговарајућих приноса на наведене датуме.

ЕВРОЗОНА

Приноси обвезница еврозоне су на седмичном нивоу забиљежили смањење. Приноси њемачких обвезница нису битније промијењени, а највећи пад од 2 до 4 базна поена забиљежили су приноси шпанских и италијанских обвезница. Њемачка је у прошлој седмици емитовала десетогодишње обвезнице, гдје је забиљежен раст просјечно оствареног приноса (-0,09%), а који представља највећи принос остварен на аукцији ових обвезница у посљедње двије године. Поред тога, потражња на овој аукцији је била најнижа од марта прошле године. Италија је одобрила стимулативни пакет вриједан 40 милијарди EUR којим се пружа економска подршка предузећима и породицама погођеним ограничењима Ковид-19. Премијер Draghi је изјавио да ће мјере подржати економски раст Италије док се процес вакцинације убрзава, а пандемија успорава, али је истакао да је неопходно и више од 200 милијарди EUR из Фонда за опоравак ЕУ да би се значајно

подстакао потенцијал за раст земље. Гувернер Централне банке Француске de Galhau је изјавио да би економија Француске у овој години требало да забиљежи раст од најмање 5,5%, а нове прогнозе ове институције се очекују у јуну.

Предсједница ЕЦБ Lagarde је изјавила да ЕЦБ остаје посвећена заштити економије еврозоне јер је пут пандемије и даље неизвјестан, те власти не би требало да ускоро повлаче подршку. Након тога је изјавила да ЕЦБ пажљиво прати раст приноса, те да је исувише рано да се води полемика о дугорочним проблемима, односно да је прерано да се постављају питања која се односе на средњи до дуги период. Lagarde је додала да фокус мора остати на повољним условима финансирања и да се еврозона налази у процесу опоравка. Њен замјеник de Guindos је на конференцији ЕУ министара финансија закључио да су недавни економски показатељи били знатно повољнији него што је то био случај прије три мјесеца, те да се опоравак наставља. Везано за питање монетарне политике, он је додао да ће одлука на јунској сједници ЕЦБ зависити од података, али и да се морају задржати веома прилагодљиви услови монетарне политике. Главни економист ЕЦБ Lane је изјавио да ЕЦБ има „пуно посла“ да подигне инфлацију на циљ од 2% и да су тржишни разговори о нагло растућим цијенама погрешни. Lane је одбацио ову тему, тврдећи да ће бити потребне године да се тржиште рада врати на ниво прије кризе, те да су биланси корпорација исцрпљени, а економски опоравак и даље је заснован на обилној подршци централне банке и владе.

ЕЦБ је објавила извјештај о финансијској стабилности у којем се наводи да би еврозона могла бити суочена са повећаним ризицима по финансијску стабилност усљед високих оптерећења на дуговања влада и компанија. Даље се наводи да уколико додатна изненађења везано за инфлације у САД подстакну инвеститоре да очекују брже поштравање монетарне политике, тиме утичући на раст приноса без пратећег побољшања привредног раста, могло би доћи до значајног прелијевања са тржишта акција САД.

Табела 3: Кретање економских индикатора за еврозону

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	БДП – ЕЗ (квартално) 2. прелим. податак I квартал	-0,6%	-0,6%	-0,7%
2.	БДП – Холандија (квартално) 2. прелим. податак I квартал	-0,5%	-0,5%	-0,1%
3.	Трговински биланс (у милијардама EUR) – ЕЗ МАР	18,7	13,0	23,1
4.	Трговински биланс (у милијардама EUR) – Италија МАР	-	5,19	4,75
5.	Трговински биланс (у милијардама EUR) – Холандија МАР	-	6,5	5,1
6.	Биланс текућег рачуна – ЕЗ (у милијардама EUR) МАР	-	17,8	25,9
7.	Output грађевинског сектора – ЕЗ (Г/Г) МАР	-	18,3%	5,4%
8.	PMI композитни индекс – ЕЗ (прелим.) МАЈ	55,1	56,9	53,8
9.	Запосленост – ЕЗ (квартално) прелим. I квартал	-	-0,3%	0,4%
10.	Стопа инфлације – ЕЗ (финал.) АПР	1,6%	1,6%	1,3%
11.	Темељна стопа инфлације – ЕЗ (финал.) АПР	0,8%	0,7%	0,9%
12.	Стопа инфлације – Италија (финал.) АПР	1,0%	1,0%	0,6%
13.	Стопа инфлације – Аустрија (финал.) АПР	1,9%	1,9%	2,0%
14.	Број новорегистрованих аутомобила – ЕУ (Г/Г) АПР	-	218,6%	87,3%
15.	Индекс повјерења потрошача – ЕЗ (прелим.) МАЈ	-6,5	-5,1	-8,1
16.	Потрошња становништва – Холандија (Г/Г) МАР	-	-0,4%	-11,6%
17.	Индустријске продаје – Италија (Г/Г) МАР	-	38,1%	0,8%
18.	Стопа незапослености – Холандија АПР	-	3,4%	3,5%

САД

Током протекле седмице министрица финансија САД Yellen је промовисала план предсједника Videna за повећање корпоративних пореза на добит у инфраструктури, у вриједности од 2,2 билиона USD, изјавивши пред Привредном комором да ће ти планови побољшати профитабилност и конкурентност америчких корпорација и да се нада да ће пословни лидери то увидјети и подржати План запошљавања.

Фед је објавио записник с посљедњег састанка гдје је један број чланова Феда сугерисао да уколико економија настави да брзо напредује ка задатим циљевима Комитета, на неком од

наредних састанака би се могло расправљати о плану смањења темпа програма квантитативних олакшица. Иако су чланови Феда мало побољшали своју економску прогнозу, неки од чланова су навели да ће вјероватно бити потребно неко вријеме да економија забиљежи значајан даљи раст ка циљу максималне запослености и цјеновне стабилности у односу на услове који су преовладавали у децембру прошле године.

Министрица финансија САД Janet Yellen се заложила за амбициозне напоре да се оконча општа "трка до дна" око пореза на добит компанија. Министарство финансија је затражило глобалну минималну стопу пореза на добит од најмање 15%, што је мање од стопе од 21% коју је предложио предсједник Biden за инострану зараду америчких предузећа, наглашавајући тежину међународних преговора које предводи Организација за економски развој.

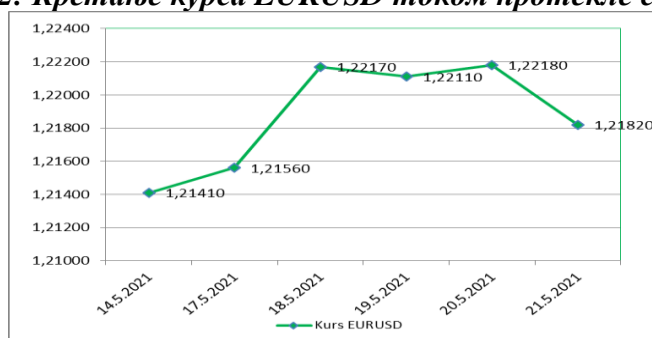
Предсједник Феда Powell је у четвртак убрзао разматрање Феда о могућем увођењу дигиталне верзије долара коју би контролисао Фед. Изјавио је да ће тражити јавни коментар о тој идеји због притисака појединих америчких законодаваца и великог интересовања за дигиталне валуте централних банака широм свијета. Ефикасно функционисање економије захтијева да људи имају повјерење не само у долар, већ и платне системе, банке и друге понуђаче платних услуга које свакодневно омогућавају проток новца. С друге стране, Bidenova администрација циља на криптотрансфере у циљу смањења утаја пореза. Приједлог затварања „пореског јаза“ би захтијевао да трансфери криптовалутама у вриједности од преко 10.000 USD буду пријављени IRS-у.

Табела 4: Кретање економских индикатора за САД

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	НАНВ индекс тржишта некретнина	МАЈ	83	83
2.	Индекс започетих кућа (М/М)	АПР	-2,0%	19,8%
3.	МБА апликације за хипотекарне кредите	14. мај	-	2,1%
4.	Иницијални захтјеви незапослених за помоћ	15. мај	450.000	478.000
5.	Континуирани захтјеви незапослених за помоћ	8. мај	3.620.000	3.640.000
6.	PMI прерађивачки сектор Р	МАЈ	60,2	60,5
7.	PMI услужни сектор Р	МАЈ	64,3	64,7
8.	Продаја изграђених кућа (Г/Г)	АПР	1,0%	-3,7%

USD је депрецирао у односу на EUR, те је курс EURUSD забиљежио раст са нивоа од 1,2141 на ниво од 1,2182.

Граф 2: Кретање курса EURUSD током протекле седмице

ВЕЛИКА БРИТАНИЈА

Према истраживању Bloomberga Велика Британија ће предводити економски опоравак међу главним европским нацијама, гдје се очекује да ће забиљежити најбржи раст у посљедњих скоро 50 година. Економисти који су учествовали у овом истраживању су повећали прогнозе економског раста Велике Британије за текућу годину на 6%, што је за 0,6% више у односу на прогнозе из претходног мјесеца, усљед убрзаног процеса вакцинације у Британији, а што дозвољава Влади да ублажи мјере lockdowna. Ипак, у дужем року очекивања нису тако позитивна, те су прогнозе за 2023. годину смањене за 0,4% на 1,7%, што указује на то да би неизвјесности попут Брексита и заостајања продуктивности Британије могли поново изаћи на површину. Као резултат тога, очекују да ће Британија у дугом року биљежити спорији темпо раста у поређењу с осталим водећим економијама Европе.

Премијер Johnson је изјавио да наредни корак везано за питање изласка из lockdowna мора бити подузет „с великом мјером предострожности“, након што су одређене рестрикције већ повучене током протекле седмице. Што се тиче Брегзита, Британија захтијева од ЕУ да јој дозволи више времена како би се ријешио проблем границе са Сјеверном Ирском предлажући постепено увођење контроле хране од октобра, док је из Ирске саопштено да договор мора бити направљен на начин који ће омогућити функционисање.

Очекује се да ће министри Велике Британије понудити Аустралији трговински споразум кроз који ће се постепено елиминисати све царине и квоте, што је препознато као побједа слободне трговине оних министара који су заговарали Брегзит. Ипак, удружења пољопривредника упозоравају да приједлози нулте царине и нулте квоте значе да ће бити фармери истиснути из посла, док тзв. „зелене групе“ сматрају да би слобода увоза хормонима третиране говедине из Аустралије кршила обавезе које су конзервативаци преузели.

Подаци за инфлацију који су објављени прошле седмице су показали да је током априла забиљежен нагли скок инфлације на 1,5% са 0,7%. Изражен раст инфлације би могао повећати шпекулације о томе када би ВоЕ могла да започне с процесом повлачења стимуланса, узимајући у обзир да ова централна банка очекује да ће у овој години циљани ниво инфлације од 2% бити премашен.

Табела 5: Кретање економских индикатора за УК

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Rightmove цијене кућа (М/М)	МАЈ	-	1,8%	2,1%
2.	Захтјеви незапослених за помоћ	АПР	-	-15.100	-19.400
3.	Просјечне седмичне зараде (Г/Г)	МАР	4,5%	4,0%	4,5%
4.	ILO стопа незапослености (квартално)	МАР	4,9%	4,8%	4,9%
5.	Инфлација (Г/Г)	АПР	1,5%	1,5%	0,7%
6.	PPI излазне цијене производње (Г/Г)	АПР	3,4%	3,9%	1,9%
7.	PPI улазне цијене производње (Г/Г)	АПР	8,5%	9,9%	5,9%
8.	Малопродаја (Г/Г)	АПР	36,8%	42,4%	7,2%
9.	PMI прерађивачки сектор Р	МАЈ	60,8	66,1	60,9
10.	PMI услужни сектор Р	МАЈ	62,2	61,8	61,0

Током протекле седмице GBP је апрецирала у односу на EUR, као и у односу на USD. Курс EURGBP је забиљежио пад са нивоа од 0,86110 на ниво од 0,86052, док је курс GBPUSD повећан са нивоа од 1,4097 на ниво од 1,4150.

ЈАПАН

Током протекле седмице, гувернер Kuroda је изјавио да ће ВоЈ размотрити да прошири програм за олакшавање пандемије послје септембарског рока уколико буде било потребно. Додао је да је трећа највећа економија на свијету и даље на путу опоравка, јер снажан извоз и корпоративни профити надокнађују одређени дио штете коју је пандемија нанијела потрошњи. Kuroda је упозорио да постоји велика несигурност у погледу брзине вакцинације, што би могло нанијети штету економији дуже него што се очекивало, али да су ризици по економију Јапана за сада “усмјерени ка доле”.

Извоз је досегао највећи раст у априлу од 2010. године, док се капитална потрошња фокусира на све већу глобалну потражњу за аутомобилима и електроником, појачавајући очекивања да би побољшање трговине могло да помогне да се трећа највећа економија врати на ниво економског раста. Nikkei је објавио да ће јапанска влада подстаћи компаније да улажу у проширење домаће производње полупроводника како би „обезбиједила економску сигурност“. Јапан ће драстично повећати постојећи фонд од 200 милијарди ЈPY као помоћ за подршку развоја производних технологија и успостављање нових погона.

Истраживање Reutersa је показало да је повјерење националних произвођача у мају забиљежило највећи ниво у више од двије године, захваљујући солидним иностраним поруцбама. Стопа инфлације је у априлу смањена девети мјесец заредом, јер је рекордни пад рачуна мобилних

телефона утицао на умањење раста цијене енергије, што сугерише да ће слаба потражња и већи трошкови тежити нестабилном економском опоравку. С друге стране, подаци су показали да се предузећа суочавају с растућим улазним трошковима и смањеним растом фабричке активности у мају, истичући ризике који утичу на економију која се у великој мјери ослања на производни сектор.

Табела 6: Кретање економских индикатора за Јапан

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Индекс цијена произвођачког сектора (Г/Г)	АПР	3,1%	3,6%	1,2%
2.	Поруцбине машинских алата (Г/Г) Р	АПР	-	120,8%	65,1%
3.	БДП (Q/Q) Р	I квартал	-1,1%	-1,3%	2,8%
4.	Индекс услужног сектора (М/М)	МАР	0,8%	1,1%	-0,3%
5.	Индустријска производња (Г/Г) F	МАР	-	3,4%	4,0%
6.	Искориштеност капацитета (М/М)	МАР	-	5,6%	-2,8%
7.	Трговински биланс (у милијардама ЈРУ)	АПР	147,7	255,3	662,2
8.	Извоз (Г/Г)	АПР	30,8%	38,0%	16,1%
9.	Увоз (Г/Г)	АПР	9,0%	12,8%	5,8%
10.	Основне машинске поруцбине (Г/Г)	МАР	-3,3%	-2,0%	-7,1%
11.	Стопа инфлације (Г/Г)	АПР	-0,5%	-0,4%	-0,2%
12.	PMI прерађивачког сектора Р	МАЈ	-	52,5	53,6
13.	PMI услужног сектора Р	МАЈ	-	45,7	49,5
14.	Композитни PMI индекс Р	МАЈ	-	48,1	51,0

ЈРУ је током протекле седмице благо апрецирао у односу на EUR, те је курс EURJPY забиљежио пад са нивоа од 132,78 на ниво од 132,72. ЈРУ је апрецирао у односу на USD, те је курс USDJPY забиљежио пад са нивоа 109,35 на ниво од 108,96.

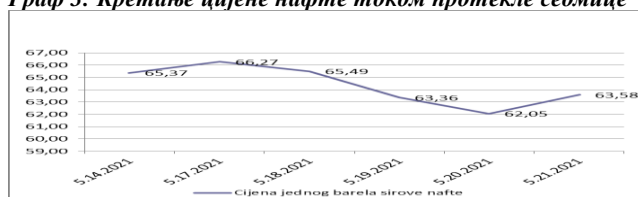

НАФТА И ЗЛАТО

На отварању њујоршке берзе у понедељак цијена једног барела сирове нафте је износила 65,37 USD (53,84 EUR). Почетком седмице цијена нафте је благо повећана на ниво нешто изнад 66 USD по барелу. Тражња за нафтом у Индији у првој половини маја је смањена за око 20% у односу на претходни мјесец, односно за 28% у односу на исти период прошле године услед рестриција уведених због ширења заразе Ковид19. Међународна агенција за енергетику (IEA) је у извјештају о начинима постизања 0% емисије угљендиоксида до 2050. године навела да групе у енергетском сектору морају зауставити све нове пројекте истраживања нафте и гаса почевши од ове године. Тенденција смањења цијене нафте је настављена до четвртка, када је цијена смањена на око 62 USD по барелу, чиме је забиљежен дневни пад цијене од преко 3%. На пад цијене утицале су и вијести о потенцијалној могућности да се Ирану дозволи да поново извози овај енергент у оквиру новог нуклеарног договора. Цијена нафте је наставила да биљежи пад након што је предсједник Ирана изјавио да је постигнут шири договор којим би се окончале санкције, између осталог и оне које се односе на извоз нафте из ове земље. У петак је дошло до раста цијене нафте, упркос поновљеним вијестима да се Иран налази на путу постизања нуклеарног споразума са свјетским силама, те да ће се одређена понуда нафте из Ирана наћи на тржишту. Цијена овог енергента је забиљежила раст под утицајем сигнала да се економија САД убрзано опоравља након пандемије, што је имало већи утицај на раст цијене нафте него очекивање да ће се повећати понуда нафте под утицајем постизања споразума Ирана и свјетских сила.

На затварању тржишта у петак цијена једног барела сирове нафте је износила 63,58 USD (52,19 EUR). Посматрано на седмичном нивоу цијена нафте је смањена за 1,79%.

Граф 3: Кретање цијене нафте током протекле седмице

Припремили:
Служба Front Office
Одјељење за банкарство

Одрџање од одговорности (Disclaimer)

Наведени преглед кретања је заснован на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може наступити као последица кориштења или немогућности кориштења информација, материјала или садржаја, или за последице одлука донесених на бази њих.

На отварању лондонске берзе метала у понедељак је цијена једне fine унце злата износила 1.843,43 USD (1.518,35 EUR). Током протекле седмице цијена злата је наставила са тенденцијом раста. Почетком седмице цијена злата је повећана након информације да су инвеститори ETF-ова посљедњих 6 дана куповали овај племенити метал, након што су претходних мјесеци вршили распродају. Средином седмице цијена злата је забиљежила ниво од преко 1.880 USD по једној fine унци злата. У наредним данима цијена је наставила да биљежи раст досегнувши највећи ниво у посљедња четири мјесеца, потпомогнута растућим америчким инфлаторним притисцима, иако је раст цијене овог племенитог метала ограничен јачањем долара и растом приноса након објављивања записника са посљедње сједнице FOMC-а. У петак је цијена наставила да се одржава близу највишег нивоа у посљедња четири мјесеца с обзиром на то да су инвеститори постали оптимистичнији везано за раст цијене злата. Менаџери хеџ фондова су повећали дуге позиције у злату на највиши ниво у посљедњих 16 седмица, показали су подаци који су у петак објављени. Током трговања у петак, цијена овог племенитог метала ипак није успјела пробити ниво од 1.900 USD по унци, како се очекивало, што је протумачено као сигнал да тржиште, ипак, није у довољној мјери „биковски“ оријентисано када је злато у питању. Претходна седмица је била веома значајна за злато, при чему су бројни аналитичари предвиђали да ће цијена пробити ниво од 1.900 USD по унци под утицајем сигнала Феда да ће задржати ултраекспанзивну монетарну политику.

На затварању тржишта у петак цијена једне fine унце злата је износила 1.881,25 USD (1.544,29 EUR). На седмичном нивоу цијена злата је забиљежила раст од 2,05%.

Граф 4: Кретање цијене злата током протекле седмице

